

پخش همزمان ۳ سریال با موضوع تاریخ معاصر از تلویزیون و شبکه نمایش خانگی

رسانه ملی مردم را با مطالعه تاریخ آشتی داد

■ **محمدصادق عابدینی**

پخش هم‌زمان دو مجموعه تلویزیونی با موضوع تاریخ معاصر ایران شاید اتفاقی پیش‌بینی نشده در تلویزیون باشد اما قطعاً می‌تواند باعث هم‌افزایی مثبت در بین مخاطبان تلویزیون باشد تا آنها را به پیگیری و مطالعه تاریخ تشویق کند.
وقایع تاریخ معاصر به‌خصوص وقایعی که منجر به پیروزی انقلاب اسلامی شده است، غالباً در سریال‌های تلویزیونی مناسبتی که برای دهه فجر تهیه و تولید می‌شوند، مورد توجه قرار می‌گیرند؛ موضوعاتی مانند فساد حکومت پهلوی، مبارزه مردم برای براندازی رژیم شاهنشاهی و البته فعالیت‌های گروهک منافقین از جمله موضوعاتی بوده که توسط مجموعه‌سازان تلویزیونی برای ساخت سریال مورد استفاده قرار گرفته است.

هم‌اکنون و در اتفاقی نادر به‌موضوع همزمان دو سریال تلویزیونی و یک مجموعه سریال شبکه نمایش خانگی در حال پخش هستند؛ «معمای شاه» و «کیمیا» در تلویزیون و «شهرزاد» در شبکه‌نمایش خانگی در حال پخش هستند. لازم است این بین هر کدام از سریال‌ها مقطعی از تاریخ را برای شروع انتخاب کرده‌اند. «معمای شاه» از سال‌های آخر حکومت پهلوی اول یعنی سال ۱۳۱۸ و درگیر شدن ایران در جنگ جهانی دوم قصه خود را آغاز کرده است. «شهرزاد» نیز دهه ۳۰ هجری که سال‌های ملی شدن صنعت نفت و کودتای ۲۸ مرداد است را در نهایت اسرارگشتن خود انتخاب کرده و در برای «کیمیا» در قسمت‌های اولیه خود سراغ سال‌های پایانی رژیم سلطنتی رفته و مبارزات مردم با حکومت شاه را به تصویر کشیده است. این سه سریال به‌طور ناخواسته سه مقطع مهم تاریخ معاصر را پوششی می‌دهند و از دریچه مطلوب نظر خود تاریخ را بسرای مخاطبان شرح می‌دهند. این همزمانی را می‌توان به فال نیک گرفت زیرا تازگی‌ها نشان داده به تصویر ایران علاقه چندانی به مطالعه مستقیم تاریخ ندارند و اگر محرکی و مشوق تلویزیونی در میان باشد، آنها مجاب می‌شوند تا به دنبال پاسخ سؤالات خود بر تازگی‌ها کتاب تاریخی را ورق بزنند. این اتفاق چندی پیش و در زمان پخش سریال ترکی «حرم سلطان» که تاریخ تحریف شده از حکومت عثمانی را با هدف بیابن‌شکوه امپراتوری عثمانی به تصویر می‌کشید، به خوبی دیده شد. در بازار کتاب به سرعت عناوین کتاب‌های مربوط به تاریخ عثمانی و به‌خصوص دوران سلطان سلیمان خردپرز نیز کتاب‌های بسیار خوب محمدعلی فروغی نخست‌وزیر و رجل سیاسی دوران پهلوی اول و دوم به جمع پر فروش ترین کتاب‌ها اضافه شده است.

مردم علاقه دار ند تاریخ را در قالب تلویزیون یا زبان تصویر مشاهده کنند و در کنار آن مطالعه تاریخی داشته باشند. از این رو استدلال‌های تاریخی سریال‌ها و مستند بودن روایت‌های تاریخی در اولویت قرار می‌گیرد. آریخ ندیمی سخنگوی فراکسیون فرهنگ، هنر و رسانه معتقد است: در بررسی فیلم‌ها و سریال‌های تاریخی باید به چند نکته توجه کرد که مهم‌ترین آن وجود مستندات است؛ زیرا در پرداخت فیلم‌های تاریخی استفاده از غیر مستندات موجب عدم اقبال عمومی می‌شود. از این رو هر چه یک فیلم تاریخی به واقعیت نزدیک‌تر باشد بهتر برد بلند بیننده می‌نشاند.
وی همچنین می‌افزاید: موضوع مهم دیگر در یک اثر تاریخی وجود ابعاد هنری در فیلم و سریال است، البته ذکر این نکته از اهمیت سریال

نسخه‌های عربی «من زنده‌ام» در اربعین به عراق می‌رسد

پیاده‌روی به‌فروش برسانند. این مدیر نشر در ادامه گفت: چندی پیش، «من زنده‌ام» به زبان اردو نیز ترجمه شد که نسخه‌های ترجمه‌ارودی این کتاب هم با شمارگان ۲ هزار نسخه به منطقه کشمیر ارسال شدند. پخش و توزیع کتاب توسط خود دوستان کشمیری انجام شد و در آن منطقه مسابقه کتابخوانی با موضوع این کتاب برگزار کردند.

فرهنگ‌و هنر

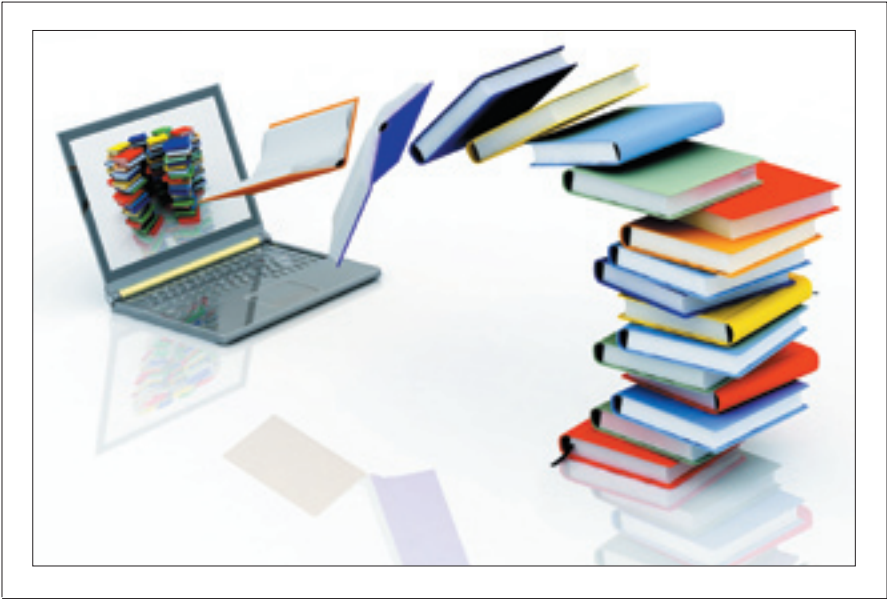
سرویس فرهنگی ۹۶۶۴۶۸۸۴۹

کتاب‌های دیجیتال جایگزین خوبی برای کتاب‌های کاغذی نیستند

کتاب‌هایی که بوی کاغذ نمی‌دهد!

■ **بهنام صدقی**

یکی از ملاک‌های توسعه‌فرهنگی در هر جامعه‌ای، عادت به مطالعه کردن در آن جامعه است. یکی از دلایل مهم اونا گذار بر عادت به مطالعه و فرهنگ کتاب خوانی، امکانات و فرصت‌هایی است که در این راستا در یک جامعه ایجاد شده یا رشد داده می‌شود. اصولاً می‌توان گفت که کتاب سنگ‌بنای تمدن بشری است. حتی در عصر حاضر با وجود گستردگی تکنولوژی از تباطی همچون رادیو، تلویزیون، ماهواره، کامپیوتر و اینترنت درصد هم کتاب وسپه‌های ارزنده و مناسب برای انتقال و گسترش دانش است. جامعه‌ای که می‌خواهد در پر تو آزادی و آگاهی زندگی کند، باید نگاه ویژه و ممتازی به مقوله

■ **اعتراض به جایی نمی‌رسد**

اگر پندار ما بر جایگزینی کتاب الکترونیکی باشد، مسائل بسیاری به وجود می‌آید که باید به آنها پرداخته اما آیا وجود شبکه‌های مجازی ارتباطی می‌تواندبه‌گسترش فرهنگ مطالعه کتاب در کشور کمک کنند یا خیر؟ امروزه کتاب‌کال‌ها و سایت‌های زیادی با هدف کتاب‌خوانی شکل گرفته‌اند و تلاش می‌کنند مردم را به خواندن کتاب در موبایل، کامپیوترهای خانگی یا تبلت متغیّب کنند. این شبکه‌ها فایل‌های PDF خود را به صورت فایل‌های PDF بارگذاری کرده و در اختیار کاربران قرار می‌دهند.
ادمن‌های این کتاب‌های تلگرامی ادعا دارند که دسترسی کاربران به فایل‌های PDF تأثیر مثبتی بر رسانه مطالعه کتاب در جامعه داشته و علاوه بر آن تأثیر اجتماعی دیگری همچون کم شدن ترافیک سرورهای در وقت و انرژی افراد را دارند، اما رسیدن به این نکته که این ادعاها تا چه اندازه صحت و سقم دارد مهم بوده و نیازمند تحقیق پژوهش بیشتر است.
آرزو بلالی، جامعه‌شناس و داستان‌نویس در این باره می‌گوید: مسئله حائز اهمیت در رابطه با این امر اینجاست که ما چگونه به این کتاب‌های الکترونیکی نگاه کنیم. ابتدا باید برای خود مشخص کنیم که آیا کتاب الکترونیکی را جایگزین کتاب کاغذی سنتی می‌دانیم یا مکمل آن؟

در واقعیت تاریخ و گذشته ما روی داده است،

بدون خوشامد و بدآمد آن گروه و این دسته و

زبان تصویر مشاهده کنند و در کنار آن مطالعه

تاریخی داشته باشند. از این رو استدلال‌های

تاریخی سریال‌ها و مستند بودن روایت‌های

تاریخی در اولویت قرار می‌گیرد. آریخ ندیمی

سخنگوی فراکسیون فرهنگ، هنر و رسانه

معتقد است: در بررسی فیلم‌ها و سریال‌های

تاریخی باید به چند نکته توجه کرد که مهم‌ترین

آن وجود مستندات است؛ زیرا در پرداخت

فیلم‌های تاریخی استفاده از غیر مستندات

موجب عدم اقبال عمومی می‌شود. از این رو

هر چه یک فیلم تاریخی به واقعیت نزدیک‌تر

باشد بهتر برد بلند بیننده می‌نشاند.

وی همچنین می‌افزاید: موضوع مهم دیگر در

یک اثر تاریخی وجود ابعاد هنری در فیلم و

سریال است، البته ذکر این نکته از اهمیت

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

سریال

به دیده تردید نگریست. اعضای کانال‌ها

و شبکه‌های کتاب‌خوانی محدود بوده و

متأسفانه طیف وسیعی را در بر نمی‌گیرند

و نمی‌توان آید که باید به آنها پرداخته

این سایت‌ها امری را فراتر و پایدار است.

از طرفی عده زیادی از این کاربران اعلام

کرده‌اند که فایل‌های کتب را دانلود

کرده‌اند ولی فرصتی برای مطالعه آنها

ندارند. خیلی‌ها هم می‌گویند مطالعه

بر سر صفحه مانیتور یا موبایل و تبلت

خسته‌کننده است و باعث آزار چشم

می‌شود. در نهایت آنها کتاب‌های کاغذی

را ترجیح می‌دهند. شاید بتوان نظری

نه چندان قطعی ارائه داد که آنچه در

این بحث مهم است، خوانده شدن اثر و

وقت گذاشتن برای مطالعه است. فارغ از

این امر که این کتاب روی کاغذ مطالعه

می‌شود یا صفحه کامپیوتر.

■ **مشکلات ارجاع به اینترنت**

به گفته وی، گذشته از این سایت‌ها و

کانال‌های محدود تلگرامی که مختص

کتاب هستند، در سایر شبکه‌ها خیلی به

مطالعه پرداخته نمی‌شود و کاربران بیشتر

برای تبادل اطلاعات و اخبار و پست‌های

سرگرمی و تفریحی از اینترنت استفاده

می‌کنند و خیلی کم پیش می‌آید که

بحث تخصصی را چه به کتابی خاص به

وجود آید. از سوی دیگر ارجاع به اینترنت

به جای کتابخانه‌ها، مشکلات زیادی را

با خود به همراه می‌آورد. از جمله اینکه

بسیاری از اطلاعات و اخبار منتشره در

فضای مجازی، موقت، قابل اطمینان

و اتکا نبوده و مأخذ و منابع آن معلوم

و مشخص نبوده نمی‌توان به عنوان

معیار تصمیم‌گیری و مرجع از آن استفاده

کرد. غالباً هم مطالبی که در حوزه‌های

مختلف در آن منتشر می‌شود به‌روز نبوده

و غیرقابل اطمینان است. یک پژوهش

در سی، دانشگاهی یا علمی را نمی‌توان

با استناد و ارجاع فقط به اینترنت انجام

داد. این اقدام درج و رواج بی‌پایه را اشاعه

می‌دهد اما کتاب‌ها به لحاظ داشتن

شناسنامه و مراحل قانونی که برای چاپ

طی می‌کنند قابل استناد هستند.

■ **اتلاف وقت در وب گردی‌ها**

آرزو بلالی، جامعه‌شناس و داستان‌نویس

در ادامه می‌گوید: گاه دانشجویان برای

پژوهش‌ها و درس‌ها و همچنین تکلیف

دانشگاهی خود، ساعت‌ها از طریق مرور

صفحات وب یا اصطلاحاً وب‌گردی وقت

خود را صرف جست‌وجوی مطالب

می‌کنند. این امر باعث می‌شود پدیده

مطالعه عمیق و تمرکز بر مطلب خوانده

شده بسیار کم اتفاق بیفتد و همین‌طور

کپی‌کردن مطالب بدون بحث و بررسی و

صرف‌ارجاع به اینترنت باعث می‌شود

دانشجو به‌طور علمی و حداقلی نداشته و

صرفاً جهت رفع تکلیف کار کند. رجوع

به کتابخانه‌ها و تورق کتاب‌های بسیار

در یک زمینه خاص می‌تواند به بالا رفتن

ذخیره‌دانش و بدون وقت‌بختن خلایقیت‌او

در جهت استخراج و استنباط و برداشت

وی از مطالب خوانده شده کمک کند.

■ **کتاب‌های دیجیتال مناسب نیستند**

این کارشناس با بیان اینکه کپی کردن

اطلاعات پراکنده در اینترنت یکی از

دلایل مهم کاهش مراجعه به کتابخانه‌ها

است، اظهار می‌کند: هر چه استفاده از

کتاب‌های دیجیتال و اطلاعات اینترنتی

می‌تواند تأثیر مثبتی بر روند مطالعه

داشته باشد ولی هرگز نمی‌تواند جایگزین

مناسبی برای کتاب‌های کاغذی باشد.

برای اثبات تحقیق ارجاع صرف و پنداره

اطلاعات اینترنتی در دراز مدت می‌تواند

منجر به تکرار مطالب تکراری و کپی‌های

متعدد شود. اینکه چندین کتاب تورق

شده و به‌محل برداشت نوشته شود،

بسیار متفاوت‌تر از کپی کردن از اینترنت

است. البته به جز موردی که ذکر شد،

غرق شدن در صفحات کاغذی کتاب

یک فرآیند فکری خلاقانه را به‌وجود

می‌آورد که منجر به نوعی انضباط و دقت

ذهنی می‌شود.

است، در اولین ساخته بلند سینمایی

داستانی را در بستر تاریخ و در سه بازه

زمانی تعریف می‌کند و به تفسیر داستانی

پدیده‌هایی مانند چند همسری، رابطه

اریباب و رعیتی، مقوله شهرنشینی و

تقابل سنت و مدرنیته می‌پردازد؛ اینکه

چطور یک مرد زندگی سه‌زن را فدای

خودخواهی‌های خود می‌کند و حتی

پس از مرگش هم تأثیرات تصمیماتش

ادامه دارد. مسئله دیگری که در فیلم به

آن پرداخته شده است، مسئله طبقات

اجتماعی است که داستان فیلم به خوبی

گویای تأثیر طبقه اجتماعی آدم‌ها در

اتفاقات و زندگی است. از داستان فیلم

که بگذریم، جامعه‌دان بیش از هر چیز

از نظر بصری مخاطب را راضی می‌کند و

بیننده در کنار لذت بردن از روند روایی

فیلم، لذت بصری به یاد ماندنی را هم در

جریان تماشا‌ای این اثر تجربه می‌کند.

انتخاب لوکیشن، فضاسازی‌ها، جلوه‌های

ویژه میدانی که حتی تزیینات چراغ

برقی که در آن روزگار نبوده را هم در

جریان مراحل فنی از فیلم حذف کرده

است. در کنار طراحی صحنه و لباس

و فیلمبرداری خوب کار که متناسب

با حال و هوای برهه زمانه‌های جریان

داستان است از دیگر مؤلفه‌های است

که جامعه‌دان را به یک اثر خاص بدل

می‌کند. بازی‌های فیلم جز در یک مورد،

قابل توجه از کار آمده است و مخاطب را

به همذات‌پنداری با کارکترها وامی‌دارد.

در نهایت جامعه‌دان حمیدرضا قطبی

نوید تولد فیلمسازی کاربلد را در این

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.

روزهای سینما می‌دهد.